

соціальної відповідальності, що сприятливо впливає на його імідж і надає йому статусу соціально відповідального бізнесу.

Отже, підвищення трудового потенціалу, поряд з іншими елементами ефективного менеджменту, може стати ключовим чинником у забезпеченні економічної безпеки аграрного підприємства і сприяти його стабільному розвитку в умовах змінного середовища. Важливу роль відіграють високий рівень підготовки та розвитку персоналу, здатність адаптуватися до змін ринку та нових технологій, а також ефективна мотивація.

З огляду на сучасні виклики та мінливість зовнішнього середовища, аграрному підприємству для збереження конкурентоспроможності слід активно працювати над розвитком трудового потенціалу. Це включає навчання працівників новим технологіям, стимулювання їхньої мотивації та забезпечення здатності швидко адаптуватися до ринкових змін. Управління персоналом, зорієнтоване на розвиток, може бути стратегічним інструментом не тільки для досягнення поточних завдань, а й для формування гнучкої та стійкої структури, яка забезпечить успішне функціонування аграрного підприємства у довгостроковій перспективі. У цьому світлі оптимізація трудового потенціалу виступає важливим кроком для досягнення економічної безпеки та стабільного розвитку аграрного сектору. Поєднання усіх аспектів дає розуміння, наскільки ефективно підприємство використовує свої трудові ресурси для забезпечення економічної безпеки аграрного підприємства та стійкого зростання в умовах змін.

Коваленко С.В.

здобувач гр. УФЕБ-23М

Фомічов К.С.

доктор юрид. наук., професор

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ІТ-КОМПАНІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Основною метою будь-якої підприємницької діяльності завжди було, є і буде економічне зростання та стабільність функціонування. Проте в сучасних умовах рідко вдається знайти галузь, де відсутня конкуренція. Навіть якщо така галузь існує, ніхто не гарантує, що при її прибутковості конкуренти не з'являться. Для того щоб не лише утриматися на ринку, а й забезпечити розвиток, підприємство повинно бути конкурентоспроможним. Досягти цього можна через ефективну конкурентну стратегію, яка дає змогу перевершити конкурентів на ринку тієї чи іншої галузі.

Прискорений розвиток економічних відносин, спричинений активним впровадженням ІТ-технологій, визначає потребу в постійному оновленні та перегляді інструментів стратегічного забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Вибір неправильної стратегії може призвести до втрати конкурентних переваг та погіршення ринкових позицій.

У цьому контексті важливо розглянути чинники, що впливають на вибір конкурентної стратегії у сфері ІТ-бізнесу. Для цього, вважаємо за доречне, апробувати теорію М. Портера до даної галузі, який підкреслював важливість аналізу зовнішнього середовища як основи для розробки конкурентних стратегій. М. Портер розробив модель «5 сил», яка допомагає визначити, хто з зовнішніх суб'єктів має значний вплив на підприємство і яким чином цей вплив здійснюється.

Модель «5 сил» включає такі основні складові як:

– ринкова влада постачальників, яка впливає через такі фактори, як доступ до ресурсів, взаємозамінність, витрати на зміну постачальників, концентрація ринку, значимість замовлень, загроза інтеграції постачальників у виробництво тощо;

- ринкова влада покупців, яка залежить від концентрації покупців, обсягу закупівель, витрат на зміну постачальника, інформованості, можливості інтеграції покупців у виробничий процес та інших факторів;
- загроза товарів-субститутів, яка визначається їхньою відносною ціною, витратами на перехід до субститутів і здатністю задовольняти потреби клієнтів;
- влада існуючих конкурентів, яка залежить від темпів зростання галузі, постійних витрат, рівня диференціації продукції, витрат на перемикання споживачів та інших факторів.
- загроза нових конкурентів, яка враховує бар'єри для входу, такі як економія на масштабах, впізнаваність бренду, патенти, витрати на зміну постачальників, доступ до ресурсів та каналів збуту.

Таким чином, аналіз вищезазначених складових дає змогу визначити можливості й загрози, сильні та слабкі сторони, а також розробити заходи для компенсації ймовірних ризиків. Хоча підприємства ІТ-сфери суттєво відрізняються від традиційних організаційних структур, їхня конкурентоспроможність усе ще залежить від вміння створювати якісний продукт/послугу, що відповідає потребам ринку. При цьому необхідність адаптації та трансформації традиційних стратегій залишається актуальною, хоча їх основна сутність не змінюється.

Ковальчук О.М.

здобувач гр. ІТ-23М

Музиченко А.С.

докт. екон. наук., професор

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІТ-СФЕРІ

В умовах жорсткої конкуренції на ринку ІТ-послуг та глобалізації, керівництво ІТ-компаній постійно шукає шляхи для вдосконалення діяльності. Для забезпечення ефективного та сталого розвитку компанії необхідно швидко та досить гнучко реагувати на зміни в глобальному бізнес-середовищі, що вимагає впровадження нових, інноваційних і прогресивних методів управління, які дозволяють працювати швидше та більш ефективноше в умовах динамічних змін внутрішнього та зовнішнього середовищ.

Саме з огляду на сучасні тенденції, науковці виділяють наступні особливості, якими характеризуються проекти в ІТ-сфері: цілеспрямованість; обмеженість у часі у призмі початку та завершення проекту; наявність координації взаємопов'язаних завдань [1, с. 9].

Однією з передових методологій управління в сучасних умовах господарювання виступає Agile, який є інноваційним підходом до розробки продуктів і послуг, який ґрунтується на гнучких методиках, таких як Scrum, Kanban, Lean та інші. Основою Agile є створення умов, які сприяють досягненню найвищої цінності як результату роботи всієї команди.

Підписання Agile Manifesto стало важливим кроком для вирішення ключових викликів ІТ-сфери: непередбачуваності та неоднозначності розвитку ІТ-індустрії, потреби враховувати вимоги замовників, а також оптимізації використання ресурсів, зокрема часу та фінансів.

Ідея Agile Manifesto базується на таких аспектах: людина є ключовою та важливішою за будь-які інструменти та процеси; продукт, який працює є більш важливим, аніж будь-яка документація; співпраця із замовником є більш важливою, аніж безпосередній процес переговорів; здатність змінювати є більш важливим, аніж безпосереднє планування [2].

Для досягнення максимальної ефективності впровадження Agile-менеджменту необхідно дотримуватися його ключових принципів, які підкреслюють цінність даного підходу.